

Cuadernos de Pedagogía i Ajoblanco fan quinze anys

Cuadernos de Pedagogía celebrarà durant el mes de gener els seus primers quinze anys de vida. El primer número d'aquesta publicació va veure la llum el mes de gener de 1975, fent realitat un projecte elaborat i realitzat per Fabrici Caivano i Jaume Carbonell, actual equip responsable de la revista. Segons Carbonell, "la revista va aparèixer en un moment interessant en què no hi havia cap altra publicació de caràcter renovador i progressista que tractés els problemes pedagògics com ho fèiem nosaltres".

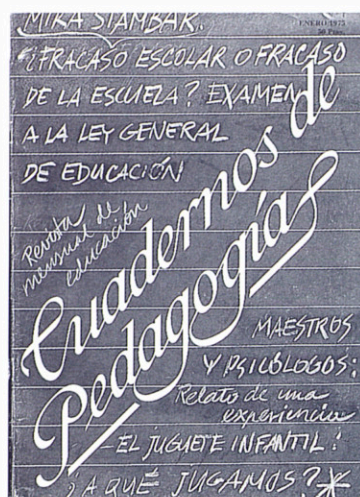
Tot i que el país encara no gaudia de llibertats públiques, la nova publicació va instar, en el seu primer editorial, a fer manifestes "les ambicions de renovació escolar i, per tant, social, a donar a conèixer les reflexions i inquietuds de tots els professionals de l'ensenyament".

La nova revista naixia amb l'objectiu de convertir-se en una "tribuna i un instrument de les aspiracions pedagògiques i didàctiques, però també professionals, culturals i cíviques de tots els que desitgin un canvi en la seva pràctica quotidiana a l'escola". La revista va comptar, des d'un bon principi, amb el suport de professionals del sector. Aquest suport va fer que *Cuadernos de Pedagogía* es consolidés i ampliés la seva infraestructura amb nous col·laboradors i més mitjans.

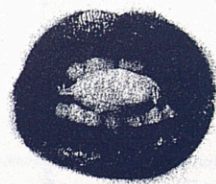
Cuadernos, com a publicació especialitzada adreçada als professionals de l'educació infantil, primària i secundària, va barrejar la informació teòrica i les experiències pràctiques, sense arribar a ser "ni una revista de pensament ni una de receptes pràctiques". A més, es va convertir ràpidament en una plataforma d'intercanvi entre els professionals de l'ensenyament.

El funcionament diari de la publicació consistia a reflectir les inquietuds bàsiques dels diferents centres docents espanyols amb les necessàries dosis d'informació teòrica totalment indispensables per al sorgiment de noves iniciatives de caràcter educatiu. Per complir aquesta missió, *Cuadernos* té una xarxa de col·la-

boradors-corresponsals distribuïda per tot el territori estatal i manté una constant comunicació directa amb tots els professionals del sector via carta o bé amb visites a les escoles que posen en pràctica experiències pilot sobre reforma educativa. Fabrici Caivano i Jaume Carbonell, els dos cors de *Cuadernos*, han recorregut gairebé tot el país a la recerca de noves experiències i de professionals que han lluitat per modernitzar el sector.

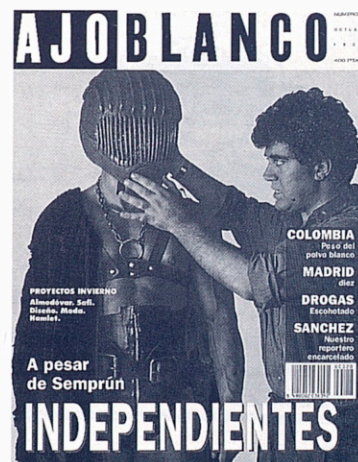

Ajoblanco

La fotografia de la boca la realitzà el Jovencism Manel Esclusa; el logotipo fue obra de Quim Monzó, antes de estrenarse como novelista.

Portades del primer número i el del quinzè aniversari de les dues revistes.

Dues publicacions mensuals editades a Barcelona que gaudeixen de bona salut

Ajoblanco, un punt de referència obligat

El número 20 de la nova etapa de la revista *Ajoblanco*, aparegut el darrer més d'octubre, coincideix amb el quinzè aniversari d'aquesta publicació mensual, que va aparèixer per primer cop l'octubre del 1973, amb la voluntat de ser una proposta diferent.

Ajoblanco va ser creada per Pepe Ribas, Fernando Mir, Toni Puig i Lluís Racionero. El logotip del primer número va ser creat per Quim Monzó, amb un cert aire de rètol de la Coca-Cola. Substituït poc després per un nou logotip d'Amèrica Sánchez, finalment es va optar per una versió simplificada de l'original, que es va mantenir fins a la mort de la revista, el març de 1980, quan se n'havien publicat 53 números, alguns dels quals van marcar una època. Utopies contraculturals, moviments alternatius, ecologia i descobriment de valors literaris i del món de l'espectacle i de l'art encara poc coneguts a Espanya marcaven el contingut de la revista, que en aquella època

va arribar a tirar 90.000 exemplars. El març del 1976, amb la publicació del número 10 dedicat a les falles de València, els sectors més reaccionaris del País Valencià van forçar el tancament temporal de la revista, acordat pel Consell de Ministres durant quatre mesos, junt amb una multa d'un quart de milió de pessetes.

Poc després de la reaparició, el novembre de 1976, es va optar per un format convencional i estable, a diferència del mantingut en els primers números. A poc a poc l'equip inicial es va anar disgregant. L'estiu del 1977 Racionero es va retirar a l'Empordà, i Fernando Mir va marxar a l'Índia. El novembre de 1978 Pepe Ribas també va retirar-se. Toni Puig va aguantar sol la revista durant un any i mig més, fins que no va quedar altre remei que tancar, perquè del somni inicial no en restava res.

Després de més de sis anys de silenci, la revista va tornar a aparèixer, l'octubre del

1987, de la mà d'un recompost i ampliat equip inicial, en el qual ja no hi apareix Racionero i s'hi ha afegit Jordi Esteva, i amb uns plantejaments empresarials diferents de la primera etapa. Es va decidir acceptar publicitat i crear una estructura mínima. Però es va mantenir bona part de l'esperit imaginatiu i sorprenent de sempre. Fer una història detallada de la revista és gairebé impossible. Han canviat tantes coses i tan ràpidament! La filosofia de fons ha anat travessant èpoques amb diferents plantejaments, alguns més marcadament llibertaris, d'altres més culturalistes, i fins i tot un, el del final de la primera etapa, de caire municipalista. En tot cas, *Ajoblanco* no ha estat una revista més, i en aquests moments, amb un tiratge estabilitzat de 50.000 exemplars, manté la bandera de la independència davant la pressió dels grans grups de premsa i és un punt de referència obligat.

J.F.F.

Ajoblanco ven ara 50.000 exemplars

En un primer moment, *Cuadernos* va dedicar molta atenció a cobrir tot el que era informació de política educativa, àrea que van abandonar progressivament a mesura que altres mitjans de comunicació començaven a donar-li un tracte preferent amb l'edició de suplementes especialitzats o la publicació d'informació molt especialitzada. Tot i això, la revista encara acull a les seves pàgines qualsevol notícia sobre "les propostes per crear una nova escola pública, els nous moviments educatius i les iniciatives pedagògiques que s'han produït durant la transició".

L'equip directiu de *Cuadernos* està satisfet d'haver conservat, al llarg dels seus 15 anys de vida, la seva línia editorial originària. "Hem seguit molt els moviments reformistes de les escoles amb criteris pluralistes i pàgines obertes. També ens hem fet ressò de les modes educatives, ara reforma, ara fracàs escolar, però

treballant-les sota les nostres línies bàsiques d'actuació".

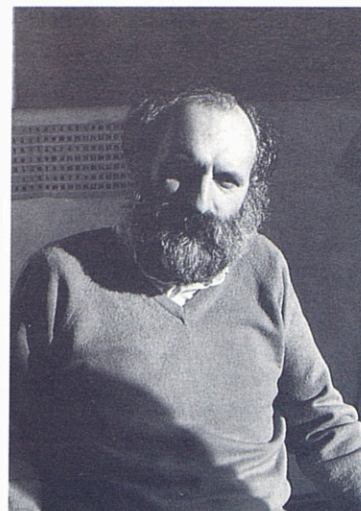
Un dels objectius permanents de la publicació ha estat la dignificació del professional de l'ensenyament. "Es coneix molt poc la funció del mestre, un professional que està molt poc valorat a nivell social. La gent del carrer té un desconeixement total del que passa dins una aula. No se sap ni com s'ensenya ni com s'aprèn. Aquesta és una situació que hem intentat desterrar en aquests quinze anys de *Cuadernos*".

Un altre dels grans objectius que han mogut els promotors de *Cuadernos de Pedagogía* ha estat fer entendre que l'ensenyament no és un àmbit independent, sinó que està íntimament lligat a una política cultural global. "Hi ha una gran desorientació en aquest tema. L'ensenyament és un àmbit que no es pot aïllar com si fos un món a part. No es pot fer cap tipus de reforma per millorar el sistema educatiu si abans no es fa una reforma, en profunditat, del sistema cultural".

Cuadernos té actualment prop de 25.000 lectors, més de la meitat per subscripció

A l'esquerra, Fabricio Caivano, director de Cuadernos, durant una entrevista. A la dreta, Jaume Carbonell, l'altre home de la revista. A sota, Fernando Mir, Pepe Ribas, Toni Puig i Jordi Esteva, l'equip d'Ajoblanco durant la presentació de la nova etapa de la revista, que va fer Manuel Vázquez Montalbán. Lluís Racionero (a baix de tot), va tenir-hi un paper important en els primers temps.

La reforma educativa ha estat un dels temes clau de la revista al llarg dels seus quinze anys d'existència. "Aquí a Cuadernos estem d'acord amb una reforma del sistema educatiu, però només serà vàlida aquella reforma que arribi fins a les últimes conseqüències. Cal replantejar el sentit de la reforma, cal definir cap a quin tipus d'escola es vol anar i cal acostar l'escola al mercat de treball. La nova escola hauria de ser autònoma i proporcionar una formació polivalent als ciutadans per fer-los més crítics i creatius. El nou sistema educatiu hauria de permetre que el ciutadà rebés durant el seu període escolar una cultura útil per al seu desenvolupament personal i professional. S'ha de trencar amb la vella dicotomia entre formació academicista i escola paral·lela".

L'aportació de la revista en aquest sentit és modesta. "Nosaltres fem el que podem per crear una escola interessant. Una escola que sigui una peça fonamental en la formació d'una nova identitat del professional de l'ensenyament, una nova identitat que dignifiqui el mestre amb una major compensació econòmica i amb una formació completa i constant. Per això, cal un plantejament social diferent a nivell global".

Cuadernos de Pedagogía, quinze anys després de la seva creació, viu un gran moment. Prop de 25.000 lectors, més de la meitat per subscripció directa, ho confirmen. La publicació, amb molts col·lectius de mestres i col·legis subscrits, és una eina gairebé indispensable en el sector de l'ensenyament espanyol. Actualment, la revista és dins el catàleg de publicacions d'Editorial Fontalba, junt amb *Mundo Científico* (versió castellana de *La Recherche*) i *Cuadernos de literatura infantil i juvenil (CLIJ)*. Abans, la revista havia estat íntimament relacionada amb la recentment desapareguda editorial Laia, grup que s'encarregava de l'edició dels llibres que periòdicament confeccionava la redacció de *Cuadernos de Pedagogía*.

ANTONI CAPILLA

Cuadernos va abandonar fa uns anys la seva relació amb l'editorial Laia i està vinculat al grup Fontalba

Ajoblanco té ara una estructura empresarial inexistente en la primera etapa